Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2026/2641

13.5.2026.

Komisijas paziņojums par konkrētu naudas tirgus fondu regulas tiesību normu interpretāciju un piemērošanu

(C/2026/2641)

Eiropas Komisija ir sagatavojusi šo bieži uzdoto jautājumu (BUJ) dokumentu par naudas tirgus fondiem (NTF) kā secīgo pasākumu pēc Komisijas ziņojuma par NTF, kas publicēts 2023. gada 20. jūlijā (2023. gada NTF ziņojums). Tas ir pievienots Eiropas Komisijas secīgajam 2026. gada NTF ziņojumam (2026. gada NTF ziņojums) ([1]).

2023. gada NTF ziņojumā tika secināts, ka NTF regula ir sekmīgi izturējusi likviditātes spriedzes testu, ar ko NTF saskārās ar Covid-19 saistītā tirgus satricinājuma laikā 2020. gada martā, un procentu likmju palielinājumi tika piemēroti aptuveni minētajā periodā, kā arī notika ar to saistītā finanšu aktīvu pārcenošana. Šajos spriedzes apstākļos nevienam no ES NTF nebija jāpiemēro atpakaļpirkšanas maksa vai ierobežojumi, vai jāaptur atpakaļpirkšana. Līdzīgi arī ES NTF koncentrējās uz GBP aktīviem, ņemot vērā atpakaļpirkšanas izraisīto spiedienu saistībā ar 2022. gada septembra valsts vērtspapīru tirgus spriedzi. Šī pieredze liecina, ka NTF regulā paredzētie aizsardzības pasākumi darbojas, kā paredzēts. Tomēr **2023. gada NTF ziņojumā tika konstatēti daži trūkumi un norādīts, ka tie būtu sīkāk jāizvērtē.**

ES NTF jomā var arī izmantot nesen veikto alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieku direktīvas (*AIFMD*) un pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) direktīvas ([2]) pārskatīšanu, kā rezultātā tika paredzēti saskaņoti noteikumi, lai palielinātu likviditātes pārvaldības instrumentu (LPI) pieejamību kopieguldījumu fondiem. Jaunais LPI satvars vēl vairāk nostiprina ES NTF likviditātes pārvaldību un palielina to noturību spriedzes situācijās.

Visbeidzot, šajā paziņojumā ir ņemti vērā Finanšu stabilitātes padomes konstatējumi, kas 2021. gada oktobra "Galīgajā ziņojumā par NTF noturību" liecināja, ka NTF noteikumi dažās jurisdikcijās, iespējams, ir veicinājuši ieguldītāju īstenotu proaktīvu atpakaļpirkšanu, jo ieguldītāji centās izvairīties no iespējamās LPI piemērošanas gadījumos, kad tika pārsniegtas noteiktas regulatīvās robežvērtības. Ir daži pierādījumi, ka tas varētu būt noticis 2020. gada marta spriedzes laikā, ko izraisīja tā dēvētā "dzīšanās pēc naudas".

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz datu analīzi, Eiropas Komisija uzskata, ka ir jāizklāsta dažu NTF regulas aspektu interpretācija, lai nodrošinātu lielāku noteiktību ES NTF kopienai.

Ar šo paziņojumu Eiropas Komisija atbalsta un aicina īstenot saskaņotu pieeju ES NTF uzraudzībai, kā arī pienācīgu informācijas apmaiņu starp valstu kompetentajām iestādēm, jo īpaši gadījumos, kad rodas riski, kas var apdraudēt finanšu stabilitāti.

(1) Kādi ir galvenie noteikumi par portfeļa sastāvu, kas jāievēro NTF aktīvu pārvaldniekiem?

NTF regulas 24., 25. un 34. pantā ir noteiktas portfeļa prasības, kas NTF jāņem vērā, lai nodrošinātu savu likviditāti un stabilitāti. Šie noteikumi paredz NTF portfeļa sastāvu attiecībā uz aktīviem, kuru termiņš ir diena un nedēļa, un pirkšanas ar atpārdošanu līgumiem, nosakot minimālās robežvērtības katram NTF veidam (valsts parāda nemainīgas neto aktīvu vērtības NTF (NNAV NTF), zema svārstīguma neto aktīvu vērtības NTF (ZSNAV NTF) un mainīgas neto aktīvu vērtības NTF (MNAV NTF).

NTF regulas 28. pantā ir noteikts NTF spriedzes testu satvars, ar ko pierāda, ka NTF aktīvu likviditāte un kvalitāte ir pietiekami stabila, lai izturētu neaizsargātību.

([1]) Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1131 par naudas tirgus fondiem piemērotību no prudenciālā un ekonomiskā viedokļa (COM(2026) 350).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/927 (2024. gada 13. marts), ar ko Direktīvas 2011/61/ES un 2009/65/EK groza attiecībā uz vienošanos par deleģēšanu, likviditātes riska pārvaldību, uzraudzības pārskatu sniegšanu, depozitāriju un turētājbanku pakalpojumu sniegšanu un aizdevumu izsniegšanu, ko veic alternatīvo ieguldījumu fondi (OV L, 2024/927, 26.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/927/oj).

(2) **Ja NTF portfelis ietver pirkšanas ar atpārdošanu līgumu un aktīvu, kuru termiņš ir diena un nedēļa, precīzu procentuālo daļu, kā noteikts NTF regulā, vai to vienmēr uzskata par pietiekamu, lai vienmēr nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem portfeļa noteikumiem saskaņā ar NTF regulu?**

Nē. NTF regulas 24., 25. un 34. pantā kopā ar 28. pantu ir noteikts, ka noteiktais portfeļa procentuālais sastāvs ir minimālās prasības. Lai gan ir jāievēro 24., 25. un 34. pantā noteiktās robežvērtības, tās būtu jāsaprot kā minimālās robežvērtības. NTF regulā ir noteikti arī citi pienākumi, kas atkarībā no NTF apstākļiem var radīt augstākas prasības. Saskaņā ar NTF regulas 28. panta 4. punktu NTF jābūt stabiliem attiecībā uz turēto aktīvu likviditāti un kvalitāti. Tiem jābūt pietiekamiem, lai izturētu neaizsargātību, jo īpaši spriedzes apstākļos. Tā rezultātā uz NTF portfeļa sastāvu var attiekties prasība pārsniegt regulatīvos procentus, jo īpaši ņemot vērā prasības "pazīsti savu klientu" saskaņā ar 27. pantu un NTF spriedzes testu rezultātus saskaņā ar NTF regulas 28. pantu.

Šajā sakarā 2026. gada NTF ziņojumā Eiropas Komisija noteica noturības līmeņus, pamatojoties uz nedēļas likvīdajiem aktīviem, kas var kalpot kā uzraudzības un riska pārvaldības instrumenti, lai nodrošinātu atbilstību NTF regulai. Nesasniedzot šos noturības līmeņus, NTF un to pārvaldnieku riska pārvaldības komandām būtu jāpastiprina pārbaude, un valstu kompetentajām iestādēm būtu jāpalielina uzraudzības pārbaudes un iesaistes līmenis, lai nodrošinātu tirgus mēroga noturību ("tirgus noturības līmeņi").

(3) **Vai nemainīgas NNAV vai ZSNAV NTF pārvaldniekam ir jāaktivizē LPI, tiklīdz likvīdo aktīvu līmenis kļūst zemāks par NTF regulas 24., 25. un 34. pantā noteiktajiem ierobežojumiem?**

Nē. Minimālo likviditātes rezervju noteikšanas mērķis ir nodrošināt, ka NTF var risināt atpakaļpirkšanas jautājumus, un novērst NTF aktīvu likvidāciju par ļoti diskontētām cenām, kas var rasties saspringtos tirgus apstākļos.

NNAV un ZSNAV NTF pārvaldniekiem ir jāievēro NTF regulas 24. panta 2. punkts ikreiz, kad attiecīgās portfeļa prasības vairs netiek izpildītas (piemēram, ja NNAV vai ZSNAV NTF aktīvu sastāvā ir mazāk nekā 30 % tādu aktīvu, kuru dzēšanas termiņš ir nedēļa).

NTF regulas 25. panta 2. punktā ir ietverti līdzīgi noteikumi, ja "standarta" MNAV NTF pārkāpj NTF regulas 25. pantā noteiktās portfeļa prasības.

Visbeidzot, NTF regulas 34. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir ietverti īpaši noteikumi attiecībā uz NNAV un ZSNAV NTF.

Šajos pantos ir noteikts un paredzēts, ka NTF portfeļa sastāvs var būt mazāks par normatīvajos aktos noteiktajām robežvērtībām, tostarp minimālajām prasībām attiecībā uz likvīdiem aktīviem tādēļ, ka tiek izmantotas parakstīšanās vai atpakaļpirkšanas tiesības, vai tādu iemeslu dēļ, kas ir ārpus NTF pārvaldnieka kontroles. Tādējādi intensīvāka atpakaļpirkšana saspringtos tirgus apstākļos ir uzskatāma par tādu, ko pārvaldnieks nevar ietekmēt, tomēr atzīmējot, ka šādi iemesli radīsies ļoti reti.

Saskaņā ar šiem noteikumiem, ja NTF vairs neatbilst attiecīgajām portfeļa prasībām, NTF pārvaldniekam NTF vārdā prioritārā kārtā būtu jānosaka mērķis labot minēto situāciju, vienlaikus ņemot vērā arī ieguldītāju intereses, kā noteikts NTF regulā.

Attiecībā uz valsts parāda NNAV NTF un ZSNAV NTF valdei ir pienākums veikt dokumentētu situācijas novērtējumu, lai noteiktu piemērotu rīcību, kā paredzēts NTF regulas 34. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un tas būtu jāizpilda saprātīgā termiņā, kas nepieciešams šādam novērtējumam. Līdz dokumentētā novērtējuma pabeigšanai īstermiņa NTF pārvaldniekiem nav jāveic nekādi pasākumi saistībā ar portfeļa noteikumiem, izņemot NTF regulas 24. panta 2. punktā noteikto vispārīgo pienākumu izpildi, lai kā prioritāru mērķi noteiktu minētās situācijas korekciju, pienācīgi ņemot vērā tā akciju turētāju vai akcionāru intereses.

Saskaņā ar NTF regulas 34. panta 1. punkta a) apakšpunktu valde pēc dokumentēta situācijas novērtējuma veikšanas var izvēlēties starp minētajā noteikumā paredzētajiem alternatīvajiem pasākumiem un tāpēc var nolemt neveikt nekādas tūlītējas darbības, izņemot 24. panta 2. punktā noteiktā pienākuma izpildi, kā paredzēts NTF regulas 34. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) punktā.

Rezultātā NTF regulas 34. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajos gadījumos NNAV un ZSNAV NTF, ja tie uz laiku nesasniedz likviditātes robežvērtības, var saspringtos tirgus apstākļos izmantot savas rezerves likviditātes pārvaldības nolūkos, neaktivizējot LPI. Šādos gadījumos tiek sagaidīts, ka NNAV un ZSNAV MTF pārvaldnieki par prioritāti noteiks korektīvu pasākumu veikšanu rezervju atjaunošanai. Tie jāveic pēc iespējas ātrāk un termiņā, kas aizsargā ieguldītāju intereses. Šo pasākumu veikšana neietekmē informēšanas un novērtēšanas pienākumus saskaņā ar NTF regulas 34. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu. Tomēr tas neattiecas uz NTF regulas 34. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajiem gadījumiem, kas attiecas uz situācijām, kad to aktīvu īpatsvars, kuru termiņš ir nedēļa, kļūst mazāks par 10 % no tā kopējiem aktīviem, kā noteikts 24. panta 1. punkta e) apakšpunktā.